

TEKSTI: RAISA NIEMI ■ KUVAT: ALEJANDRO LORENZO

Päätäväisesti taiteilijaksi

Kuvataiteilija Harri Kivi hämmentää. Hän on tuottelias taiteilija, jonka uusin näyttely avautuu marraskuussa Lasipalatsissa. Julkisuudessa Kivi on kenties kuitenkin tunnetumpi taiteen ulkopuolisista asioista kuten mielenterveystyöstään ja *Rakas veljeni* kaltaisista-tv-ohjelmista.

Harri Kiven asunto tulvii suomalaista nykytaidetta ja huonekalut ovat merkittuotteita Mies van der Rohe'n Brno tuolia myöten. Samalla hän puhuu intoutuneena vähäosaisempien auttamisesta ja erityisesti lasten oikeuksista. Hän on räiskähtelevä ja pulppuileva, tuntee "kaikki" ja pudottelee keskusteluissa luontevasti julkisuudesta tunnettujen ystäviensä nimiä. Mutta kuinka hyvin taiteilija Harri Kivi tunnetaan?

Kissojenhoitaja Kivi

"On miehekästä toteuttaa omaa emoutta" Kivi julistaa ja pyrkii tietoisesti monipuolistamaan mieskuvaa ilmaisemmaksi ja emotionaalisemmaksi. Hänen hoivaviettinsä kohdistuu paitsi hänen kahteen kissaansa, myös lähipiiriin ja maailman epäoikeudenmukaisuuteen. Lasten kokema väkivalta saa hänet tuohutamaan. "Lapsiin kohdistuvat rikokset eivät saisi vanheta, vaan lapsella pitäisi olla oikeus saattaa häntä huonosti kohdelleet vanhemmat ja huoltajat edesvastuuseen vielä aikuisenakin", Kivi toteaa.

Toinen tuohtumusta aiheuttava epäkohta on mielenterveyskuntoutujien huono asema. "Ilon ja maailman ihmeiden seassa harmautta päivään tuo se, miten huonosti kohtelemme kanssaihmissä ympäri maailman."

Halu ja kyky katsoa katveeseen

Harri Kiven lapsuutta ja menneisyyttä on käsitelty monissa medioissa – "liikaakin" hän itse toteaa. Julkisuudessa taiteilija Kivi on kuitenkin jäänyt usein taka-alalle. Harri Kivi on ensisijaisesti ja päätäväisesti kuitenkin kuvataiteilija. Lastenkotilapsuuden jälkeen 16-vuotiaana hän pääsi suljetusta maailmasta omilleen. Kokkikoulutuksen ohella Kivi ahmi taidetta ja

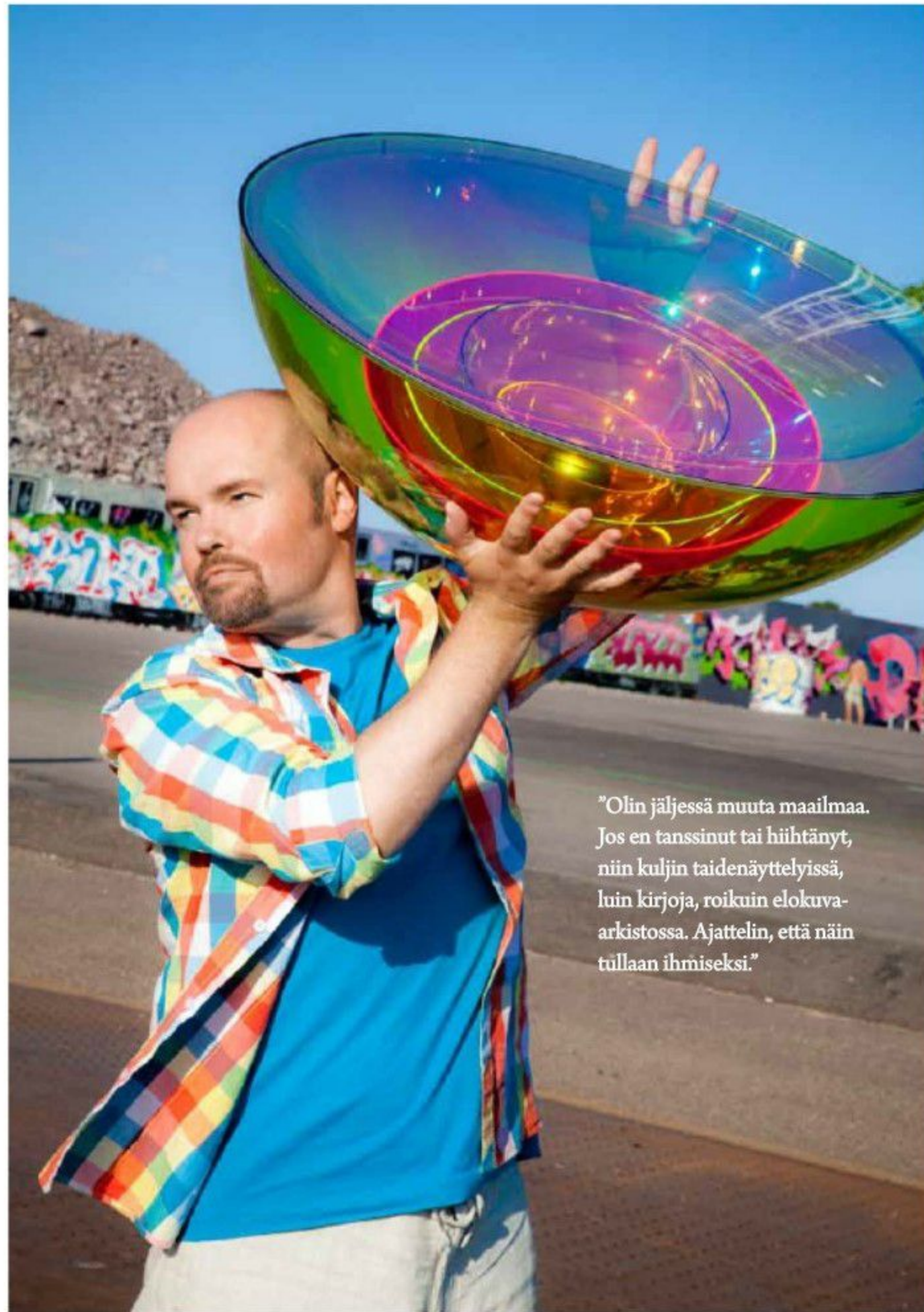
kulttuuria. Hän vertaa taidetta ranskan kieleen, senkin voi oppia. "Olin jäljessä muuta maailmaa. Jos en tanssinut tai hiihtänyt, niin kuljin taidenäyttelyissä, luin kirjoja, roikuin elokuva-arkistossa. Ajattelin, että näin tullaan ihmiseksi." Tanssin sekä muiden roolitöiden kautta myös taiteilijapiirit alkoivat tulla tutuksi.

Tie itseoppineeksi kuvataiteilijaksi avautui vähitellen avustamalla jo amma-

tissa olevia taiteilijoita. Kivi uskaltautui kokeilemaan, esitteli töitään tuttavilleen ja sai kannustusta. "Välillä kyllä ajattelin, että tämä on taas se viimeinen näyttelyni ja sitten lopetan." Lopulta oli tehtävä päätös. "En voinut enää vain mennä näyttelykerrallaan, vaan päätin, että tämä on minun työni ja tästä teen uran."

Taiteilijana oleminen on vaatinut pitkäjännitteisyyttä ja sitoutumista. Hyötyä on ollut mallinurasta. Harri Kivi oli suosittu miesmalli 1980-luvulla. "Malliaika opetti yrittäjäajattelua, mutta häivytti myös ajatuksen kahdeksasta-neljään tulevaisuudesta." Mallintöiden kautta myös julkisuus tuli tutuksi. "Silloin vannoin, etten koskaan mene työhön, joka on julkaista", Kivi nauraa. Julkisuuden hän pyrkii nykyään valjastamaan omille näyttelyilleen ja taiteelliselle toiminnalle, mutta myös tärkeiksi kokemilleen asioille kuten ihmisoikeuksille.

Monessa mukana oleminen ei Kiven mukaan hajota taiteellista työskentelyä. Päinvastoin. Taiteilijana ponnistelee paljolti yksin ja alastomana, pyörii omassa pään sisäisissä keskiöissä, mutta sosiaalisen toiminnan kautta saa tarvittavaa etäisyyttä ja myös eväitä omaan työskentelyyn. Taiteilijat ovat sitä paitsi hänen mukaansa aina olleet eturivissä kun on ollut kyse ihmisoikeuksista tai vähemmistöjen asemasta. "Täytyyhän ihmisen ottaa yhteiskunnassa muustakin vastuu-

"Olin jäljessä muuta maailmaa. Jos en tanssinut tai hiihtänyt, niin kuljin taidenäyttelyissä, luin kirjoja, roikuin elokuva-arkistossa. Ajattelin, että näin tullaan ihmiseksi."

TAIDEPLÄJÄYS, JONNE TULEVAT KAIKKI

Harri Kiven 50-vuotisjuhlanäyttely "Seinä-ämpäreitä" Lasipalatsissa
1.–27. 11. Lue lisää: www.harrikivi.net

Näyttely on osa Kauppala 2011-festivaalia, joka on kertakaikkisen ainutkertainen taidesörssi marraskuussa Helsingissä. Lasipalatsin näyttelytilassa ja sen ulkopuolella järjestetään lähes 20 tapahtumaa ja mukana on likipitään 50 taiteilijaa

Poimintoja ohjelmasta:

- **Musiikkia ja teatteria** kattavat eturivin taiteilijat kuten Tapani Rinne, Teho Majamäki, Veera Railio, Ritva Oksanen, Seppo Renvall, Ona Kamu, Tulikansa ja Spagettiooppera Teatteri Kapsäkiä.

- **Performanssi-iltaa** vietetään seuraavalla miehityksellä ja heidän teoksillaan: Helinä Hukkataival, Roi Vaara, Willem Wilhelmus, Antti Laitinen.

- **Mielenterveysviikolla puhutaan paneelissa** tupailtama-hengessä kuntoutujien oikeudesta hyvään kuntouttavaan hoitoon. Runoja tulkitsevat näyttelijät Terhi Panula ja Pirjo Luoma-aho.

- **Jorma Uotinen ja Helena Lindgren jatsaavat** yksin kaksin ja tunnelmoivat ranskalaisenhenkisessä konsertissa.

- **Tulikansa karnevalisoituu** tulitaiteen, akrobatian, caboeron ja sirkuksen silmäkääntöihin.

- **Suomenruotsalaista kulttuuria juhlietaan** ainakin yksi täysi iltateatterin ja musiikin parhaassa hengessä.

- **Tanssia edustavat** mm. Minna Tervamäki ja Kaari Martin ainutkertaisella tanssiteoksella joka nähdään vain tämän kerran. Esityksen lopuksi nautitaan teetä, jolle on tulossa ihka oma show Pirkko Arstilan promedeeratsessa paikalle.

- Sijainti: Lasipalatsin näyttelytila ja lähiympäristö.

- Festivaali on osa Kauppala –hanketta joka täyttää syksyllä 2011 10-vuotta.

ta kuin vain omista tekemisistään”, Kivi huomauttaa. ”Taiteilijoilla on kuitenkin luontainen halu ja kyky katsoa katveeseen ja ymmärtää toiseutta.”

Kuiva ote pois!

Harri Kivi täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Tulevan juhlanäyttelyn rakentaminen Lasipalatsin näyttelytilaan ja kahteen muuhun galleriaan samanaikaisesti on pysäyttänyt miettimään taidetta laajemminkin. Onko taiteella merkitystä? Mihin taiteellani pyrin?

”Taide katsoo ja viittaa aina johonkin.” Kivi pohtii. ”Se luo energiaa, tuo lohtua ja iloa, on uudistamassa ilmapiriä”. Perinteisin tekniikoin tehtyjen maalausten aika on Kiven mukaan hänellä jo ohi. ”Kannattaako siihen elämäänsä laittaa, että tekee sitä samaa mitä muutkin” hän sanoo ja peräänkuuluttaa omaperäisyyttä. Omat teoksensa hän kokee läheisiksi, melkein lapsikseen, joilla kullakin on oma elämä ja identiteetti. ”Joskus kouraisee kun pitää päästä ”lapsi” maailmalle, enkä ehkä koskaan näe sitä” hän myöntää. ”Voisinkohan hakea omat sosiaaliturvatunnukset kullekin teokselle?”, pohtii hän puolileikkilään.

Leikki ja lapsenmielisyys ovatkin vahvasti läsnä Kiven taiteessa. Kivelle taide on paikka, jossa voi haaveilla, vihjata näkymättömään, kyseenalaistaa veroviras-tomainen vaihtoehdoton totuudellisuus ja kamreerialous. Kiven itseironiasta ker-

too se, että kun hänen yksi työnsä oli esillä Kuopion asuntomessuilla Jorma Uotisen sisustamassa talossa, ryhmä MTK:n edustajia oli pohtinut, mistähän työssä on kyse. ”Se on vissiin seinä-ämpäri.”, oli joku tokaisut. Kiveä tarina naurattaa. Siitä hän nappasi uusimman näyttelyn nimen: Seinä-ämpäreitä. ”Täytyy jatkossa lähettää kuvia uusista teoksista aina Savoan ristittäväksi”, hän riemuitsee.

Kiven töissä on tunnistettava tyyli. Neonhoitoiset värit sekä kuperat ja koverat pyöreät muodot luovat monitasoisen kokemuksen. Kiven materiaalina on akryyli, jota hän tilaa levyinä Saksasta ja Yhdysvalloista. Työt ovat ilmavia, niistä välittyy vaivattomuuden tunne, mutta akryyliin työstämisen oppiminen ja haluttuunotto on ollut pitkä tie. ”Akryyleissa on tarjolla Ladoja ja Ferrareita. Vaatii lähes insinööriä lujuuslaskelmineen ja lämpömuokkauksineen löytää sopivin ja paras materiaali”, hän toteaa. Teoksien teemoissa toistuvat avaruus ja meri. Työt liikkuvat kosmoksessa ja syvien merien maailmassa. Molemmat ovat Kiven mukaan selvittämättömiä, mittasuhteiltaan käsittämättömiä. ”Avaruuden loputtomuus mahdollistaa luomaan kuvitteellisia aurinkokuntia, esimerkiksi pitsiplaneettoja, joissa puhutaan Rauman murrettä”, hän sanoo. ”Sellainen kosmos voi mahtua vaikkapa pölytuppoon mummonmökkin sängyn alle.”

Harri Kiven töissä on sanottu olevan myös voimakasta ajantuntua ja aistilli-

suutta, jota veistoksellinen valonkäyttö korostaa. Kivi ikään kuin veistää valoa.

Funkkisflyygei Lasipalatsi

Lasipalatsi on Kivelle tärkeä paikka. Jo 1970- ja 80-luvuilla hän vietti kavereidensa kanssa pitkiä maailmanjäsenysiltoja Piatossa, silloisen Helsingin kahvilakulttuurin kehossa. Kiven mukaan Lasipalatsista on tullut osa kollektiivista muistijälkeä. Sieltä ostettiin lankoja, juureksia, kenkiä sekä tuliaisia, ennen kuin noustiin maakuntien bussiin. Kivi kehuu arkkitehtuuritoimisto Allia, joka kunnosti Lasipalatsin 1990-luvulla entiseen loistonsa. ”Kun remontin jälkeen kaikki valomai-nokset hehkuivat samalla fontilla, talo oli kuin taideteos”, Kivi hehkuttaa.

Myös taiteilija Kivelle Lasipalatsi on merkityksellinen. Lasipalatsin Näyttelytilasta alkoi 2000-luvun alussa Kiven erilaisten Kauppala-hankkeiden jatkumo, joka huipentuu marraskuussa Seinä-ämpäreitä-näyttelyyn ja pienoisfestivaaliin. ”Sain elää mukana Lasipalatsin uutta ke-vättä”, Kivi muistelee. Lasipalatsi on kuin funkkisflyygei, mutta funkkis vaatii aktiivista ylläpitoa ja huoltoa, jotta se pääsee oikeuksiinsa, Kivi muistuttaa. Huolen-pitoa kaipaa myös Lasipalatsin sisäpiha. Kivi toivoo että kaupungilla olisi rohkeutta ja kykyä tehdä siitä vihdoinkin hel-sinkiläisten elävä kulttuuripiha.

Kivi kantaa muutenkin huolta koti-kaupungistaan. Helsinki voisi hänen mukaansa olla edelläkävijäkaupunki valon haltuunottajana. ”Kuinka monin tavoin pimeä vuodenaika voitaisikaan hyödyntää valolla, nostaa esiin nyanseja, puita, erilaisia katutiloja”, hän miettii. ”Eri kaupunginosilla on erilainen identiteettinsä. Ratikkapysäkit ja katuvalot voisivat ilmentää erilailla eri kaupunginosien tunnelmaa”, Kivi maalaillee. Kiven mukaan Helsingissä on edelleen leimallisesti svetogorskilais-kostamukselainen moottorietivalaistus.

Hän haikailee leikkisyyden, turvallisuuden ja kulkijoiden mielihyvän perään. Hyvin hoidettu ja valaistu kaupunkitila estää myös ilkeävaltaa, hän huomauttaa. Kaupungista eivät Kiven mukaan ole vastuussa vain arkkitehdit, valosuunnittelijat ja päättäjät, vaan me kaikki kansalaiset. Arkkitehtuuri onkin melkein ainoa taitteen laji joka koskee meitä kaikkia. ”Resonoikoon lähes loistava Hesamme”. ■

Kaikkien aistien elämysmatka

Kahvia voi ostaa vaikka 100 grammaa kerrallaan ja etsiä suosikkiaan, Victoria Nuottanen neuvoo.

Tuoksun tuntee Mannerheimintielle saakka; täällä paahdetaan kahvia! Hillityn tyylikäs sisustus kutsuu tutustumaan tarkemmin Lasipalatsin uusimman tulijan tarjontaan.

CAFFI ON Mia ja Petri Niemisen sekä Victoria Nuottasen luomus. Innoikkaina kahvin ystävänä he harmittelivat erilaisten kahvilatuojien huonoa saatavuutta. Kuutisen vuotta sitten Mia ja Petri perustivat shop-in-shop myymälän Iso Omenan Citymarketissa ja kolme vuotta sitten Flamingossa avautui paahtimo ja suklaakauppa. Mutta Lasipalatsi oli tähtäimessä jo pitkään.

”LASIPALATSI JO rakennustyylillisesti sopii meidän imagoon”, Mia Nieminen innostuu. Toden totta, Caffin sisustus noudattaa funktiorakennuksen henkeä vaaleine pintoineen ja lasivitriineineen. Avara myy-

mälä tarjoaa tilat monimuotoiselle sisällölle. Caffi on kahvipapujen ja jauhetun kahvin kauppa, mutta myös maistelukahvila, välinemyymälä, teeputiikki ja ennen kaikkea palveleva erikoismyymälä.

KAHVISSA JOPA 900 ERI MAKU! Teenjuojina suomalaiset ovat jo jonkin aikaa hifistelleet erilaisilla sekoituksilla ja merkeillä. Kotoa löytyy useita teelaatuja erilaisiin tilanteisiin ja vuorokaudenaikoihin. Myös Caffin valikoimissa on lukuisia sekä puhtaita että maustettuja teelaatuja. Kahvinkuluttajina suomalaiset ovat maailman kärkeä, mutta valikoimissa on ollut toivomisen varaa. ”Kahvi on tuoretuote, joka vanhenee helposti”, Nuottanen selittää. ”Se on kuin paahtoleipä, joka on parasta vastapaahdetuna, rapeana ja tuoreena.” Usean laadun varasto vanhenee kotikäytössä nopeasti. Caffissa kahvi paahdetaan tarpeen mukaan ja paikan päällä pääsee maistelemaan

eri laatuja ja aromeja. Nuottanen vertaa kahvin maistelua viinikulttuuriin. Kun viineistä voi erottaa yli 200 makua, kahvista eri vivahteita on löydetty jopa 900! ”Esimerkiksi mokkapalojen leivonnassa kahvin valinnalla on merkitystä. Afrikalaisella kahvilla leivonnaisiin saa marjaisan, hedelmäisen vivahteen, brasilialaisella kahvilla puolestaan pähkinäisen, suklaaisen aromin”, Nuottanen opastaa.

PALVELU ON CAFFISSA nostettu etusijalle ja henkilökunta tuntee tuotteensa. Kahveista, suklaista ja teelaaduista tiedetään enemmänkin kuin pelkkä valmistusmaa. Myös alue, maaperä ja jopa viljelijä ovat tiedossa. Caffista voi hakea neuvoa sopivan kahvin valintaan vaikkapa juhla-kakulle. Myymälän suklaista ja kahveista saa yhdistettyä yhteensopivia lahjoja. ”Tarjoamme maistuvia elämyksiä”, myymälävastaava Victoria Nuottanen lupaa. ☺

Kahvipaput paahdetaan ja jauhetaan paikalla.

Caffista voi ostaa myös kahvijuomia mukaan.

Kahvin kanssa maistuu suklaa. Caffin vitriinin konvehdit tulevat Belgiasta.

TEKSTI: RAISA NIEMI
KUVAT: PEKKA KAIKKONEN

Uutta Lasipalatsissa
Caffi
avoinna ma-pe 10-20, la 10-18,
su 11-16
www.caffi.fi